

Memo Raad

Aan: Gemeenteraad Het Hogeland
Cc: Communicatie
Datum: 3 november 2020
Onderwerp: Bibliotheek van de toekomst
Zaaknummer: Z.HHL.030979

Geachte leden van de raad,

Per 1 januari 2015 geldt de nieuwe bibliotheekwet, waarin 5 kernfuncties zijn vastgelegd. Hierbij moet kennis en informatie ter beschikking worden gesteld, mogelijkheid geboden worden tot ontwikkeling en educatie, leesbevordering worden aangeboden, ontmoeting en debat worden georganiseerd en brede kennismaking met kunst en cultuur worden bevorderd. Een voor een ieder toegankelijke openbare bibliotheekvoorziening omvat in ieder geval deze functies. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het lokale bibliotheekwerk.

In het Collegeprogramma 2019 – 2022 gemeente het Hogeland staat:
“We willen naar een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening met innovatie en laagdrempelige vormen van muziekonderwijs. Vernieuwing en samenwerking tussen instellingen is een plus die we willen doorvertalen in het subsidiebeleid.”

Met de vaststelling van de Cultuurvisie 2020-2023 heeft uw raad als doel gesteld toe te werken naar een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in de vier centrumkernen. In de visie wordt beschreven dat de bibliotheek van de toekomst een knooppunt voor kennis, contact en cultuur is. Het is een plek voor leesbevordering, een stimulerende werkomgeving, een dynamische ontmoetingsplek en een link met de lokale gemeenschap. Onlangs heeft uw raad tijdens een digitaal werkbezoek aan de bibliotheek van Veendam kennis kunnen maken met dit bibliotheekconcept.

Met het vaststellen van de Cultuurvisie 2020-2023 heeft de raad tevens aangegeven om het programma De bibliotheek op School (Dbos) te willen uitbreiden naar alle basisscholen en de bibliotheekvoorziening door te ontwikkelen naar een toekomstbestendige bibliotheek met passende en aansprekende huisvesting waarin wordt ingezet op het vergroten van de platform- en netwerkfunctie van de bibliotheek. Dit vraagt om uitbreiding dan wel verandering van de af te nemen dienstverlening. Samen met Biblionet is de afgelopen maanden verkend hoe tegemoet gekomen kan worden aan deze wensen. De bibliotheken gaan daardoor transformeren van een locatie en organisatie naar een lokaal platform/ontmoetingspunt.

Doorontwikkelen bibliotheekconcept

Omdat het huidige budget voor het bibliotheekwerk in het licht van de financiële situatie van de gemeente niet kan worden uitgebreid, moeten binnen dit budget keuzes worden gemaakt. Op dit moment kunnen we in de bibliotheken alleen de basisvoorziening in stand houden. Dit sluit niet aan bij onze ambities. Tevens laten ontwikkelingen zien dat bibliotheken waar alleen boeken geleend kunnen worden steeds minder leden krijgen,

minder bezoekers, minder betekenis en daardoor ook minder vaak open zijn. Ook dit past niet binnen ons beleid.

Huisvestingslasten

40% van het subsidie bedrag voor bibliotheekwerk wordt besteed aan huisvesting. Daarom is in de kadernota van 2020 voorgesteld om te kijken naar kostenbesparende mogelijkheden op de huisvesting van de bibliotheken. De huisvesting van de bibliotheek in Leens is als eerste opgepakt. De verhuizing van de bibliotheek naar de centrale hal van het gemeentehuis in Leens is in maart 2020 gerealiseerd. Hierdoor kunnen we de komende jaren circa € 30.000,- beschikbaar stellen. De huisvesting van de bibliotheken in Uithuizen, Winsum en Bedum wordt meegenomen in de nog te ontwikkelen centrumplannen en leiden mogelijk tot een extra besparing op huisvestingslasten.

Hoe bereiken we onze ambities

Om in 2021 de ambitie van het inzetten van Dbos op alle basisscholen mogelijk te maken moeten er keuzes worden gemaakt. Omdat het verhogen van de jaarlijkse subsidie voor bibliotheekwerk niet aan de orde is, is er in goed overleg met Biblionet voor gekozen om de twee kleine bibliotheekvestigingen in Warffum en Uithuizermeeden per 1 juli 2021 te sluiten. In de dorpen onderzoeken we samen met Biblionet naar de mogelijkheden van een mobiele dienstverlening. Hierdoor ontstaan kansen om het Bibliotheekwerk in het Hogeland te versterken.

Op de situatie voor Warffum en Uithuizermeeden gaan we hieronder in.

Bibliotheek Warffum

Op 1 oktober 2020 hebben het Hogeland College en Biblionet Groningen samen in bibliotheek Warffum een eLab gerealiseerd. Hier worden 21^e eeuwse vaardigheden structureel opgenomen in de programmering van het onderwijs maar ook voor jongeren uit de regio. Er worden activiteiten en workshops georganiseerd in het eLab die toegankelijk zijn voor alle inwoners van het Hogeland. Hiermee wordt een nieuwe voorziening toegevoegd in Warffum. Het pand waar nu de bibliotheek en eLab in zitten is eigendom van Biblionet. De verwachting is dat Biblionet samen met het HHC dit eLab verder gaat uitbreiden en hiervoor het volledige pand in gebruik gaat nemen.

De afstand van de bibliotheek Warffum naar de dichtstbijzijnde bibliotheek in Winsum is 8.1 kilometer. De afstand naar de bibliotheek in Uithuizen is 9.9 kilometer. De meeste inwoners van Warffum maken ook gebruik van de voorzieningen in Winsum en Uithuizen, eenvoudig te combineren met een bibliotheekbezoek. Voor inwoners die niet in staat zijn deze afstand af te leggen onderzoeken we als overgangsregeling de mogelijkheden van een mobiele dienstverlening zoals bijvoorbeeld een bezorgdienst of afhaalservice. Biblionet en de gemeente gaan ook met inwoners onderzoeken aan welke extra diensten en producten behoefte is.

In Warffum krijgen alle basisscholen in 2021 een bibliotheek op school (Dbos). Met Dbos krijgen kinderen structureel extra mogelijkheden om taalvaardigheden en mediawijsheid te ontwikkelen.

Bibliotheek Uithuizermeeden

Op dit moment wordt in het kader van de centrumplannen onderzoek gedaan in Uithuizermeeden naar de vestiging van een gezondheidscentrum. In dit centrum zullen meerdere maatschappelijke functies onderdak krijgen. In 2021 krijgen alle drie de basisscholen in Uithuizermeeden de beschikking over Dbos. De huidige bibliotheek verliest daarmee aan betekenis. De afstand van de bibliotheek Uithuizermeeden naar de dichtstbijzijnde bibliotheek in Uithuizen is 4,3 kilometer.

Voor inwoners die niet in staat zijn deze afstand af te leggen onderzoeken we als overgangsregeling de mogelijkheden van een mobiele dienstverlening zoals bijvoorbeeld

een bezorgdienst of afhaalservice. Biblionet en de gemeente gaan ook met inwoners onderzoeken aan welke extra diensten en producten behoefte is.

Bibliotheek van de toekomst

Door deze beweging kunnen we toegroeien naar vier volwaardige bibliotheken in Uithuizen, Leens, Bedum en Winsum. Waar we inhoud kunnen geven aan persoonlijke ontwikkeling, waar mensen kunnen werken aan hun basisvaardigheden, denk hierbij aan digitale maar ook aan gezondheidsvaardigheden, aan geletterdheid, waar mensen komen om elkaar te ontmoeten, debat met elkaar te voeren en geïnspireerd te raken. Maar ook om te werken en de bibliotheek als platform te gebruiken.

Financiën

De uitbreiding van Dbos wordt vanaf 2021 betaald vanuit de huidige middelen bibliotheekwerk waar door de sluiting van de vestigingen in Warffum en Uithuizermeeden financiële ruimte is ontstaan. Omdat gewerkt wordt binnen bestaande middelen hoeft uw raad hierover geen aanvullend besluit te nemen.

De komende periode wordt er samen met de inwoners gekeken aan welke extra diensten en producten behoefte is. Er wordt maatwerk geleverd om gezamenlijk toe te werken naar de bibliotheek van de toekomst. Hiervoor is nog een restantbedrag van circa 30k euro beschikbaar in 2021.

In 2021 is in totaal een bedrag van € 979.497,- beschikbaar binnen onze begroting voor bibliotheekwerk.

Met de keuzes die zijn gemaakt kunnen de door de raad vastgestelde ambities waargemaakt worden. Hiermee kunnen de centrumbibliotheken doorontwikkeld worden. Er ontstaat hiermee meer aanbod aan producten en diensten voor onze inwoners waardoor de bibliotheken toegankelijker en laagdrempeliger worden.

Hoogachtend,
Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris